

**Secretariatul Parlamentului
Republicii Moldova**

Direcția generală juridică

AVIZ

**la proiectul de lege privind măsurile economice și sociale
anticriză aplicabile pentru micșorarea impactului generat de
crizele suprapuse din anii 2022-2023 și începutul anului 2024**

(nr.49 din 16.02.2024)

În conformitate cu prevederile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și ale art.54 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996, examinând proiectul de lege menționat în titlu, Direcția generală juridică expune următoarele considerente.

I. Observații de ordin general

1. Proiectul legii a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați, fapt ce corespunde prevederilor art. 73 din Constituție și art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Prin natura relațiilor sociale reglementate, proiectul de lege se înscrie în categoria legilor organice, adoptarea cărora ține de competența exclusivă a Parlamentului, fiind astfel în concordanță cu prevederile art. 66 și art.72 din Constituție.

3. Potrivit notei informative, proiectul de lege are drept scop optimizarea finanțelor publice și realocarea mijloacelor financiare din contul economiilor efectuate către alte sectoare ale economiei țării.

4. În altă ordine de idei, menționăm necesitatea respectării procedurilor obligatorii ale activității de legiferare. Astfel, potrivit prevederilor art.32 alin.(1) și (3) din Legea nr.100/2017, proiectul actului normativ, însoțit de nota informativă, urmează a fi transmis spre avizare autorităților publice responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect, instituțiilor interesate, precum și reprezentanților societății civile, care vor întocmi și prezenta autorului proiectului avize în acest sens.

Întrucât propunerea legislativă vizează Guvernul și Ministerul Finanțelor, ca organ central de specialitate al administrației publice care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniile precum: finanțele publice, achiziții publice, salarizarea în sectorul bugetar, sectorul financiar-bancar și nebancar, reiterăm necesitatea expunerii poziției acestor autorități asupra propunerii legislative.

De asemenea, reamintim că art.131 alin.(4) din Constituție consacră obligativitatea existenței acceptului prealabil al Guvernului în privința propunerilor legislative care implică majorarea sau reducerea cheltuielilor, veniturilor sau împrumuturilor drept o condiție imperativă, de la care nu poate deroga legislativul. Nerespectarea acestui aspect în procesul legislativ, constituie o încălcare a procedurii stabilite de Constituție în materie de legiferare în domeniul bugetar. Așadar, întru respectarea prevederilor menționate, a art.58 alin.(2) din Regulamentul Parlamentului, precum și a Hotărârii Curții Constituționale nr.29/2001 privind interpretarea prevederilor art.131 alin.(4) din Constituția Republicii Moldova, proiectul de lege va putea fi adoptat doar în condițiile în care va fi acceptat de Guvern.

Subsidiar celor menționate, reținem asupra prevederilor art. 17 alin. (2) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, care expres stabilește că pe parcursul anului bugetar în curs nu pot fi puse în aplicare decizii care conduc la reducerea veniturilor și/sau majorarea cheltuielilor bugetare, dacă impactul financiar al acestora nu este prevăzut în buget.

5. Sub aspectul coerenței și concordanței proiectului de lege atragem atenția că, nota informativă nu conține referințe în partea ce ține de modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare, dar art.63 alin.(4) din Legea nr.100/2017 reglementează că *dacă adoptarea, aprobarea sau emiterea unui act normativ presupune modificarea ulterioară a altor acte normative, modificările respective se includ, în ordine cronologică, într-un proiect separat de modificare a cadrului normativ conex, care se prezintă împreună cu proiectul actului normativ de bază sau se includ în dispozițiile tranzitorii ale actului normativ de bază.*

II. Privitor la conținutul proiectului de lege și respectarea normelor de tehnică legislativă

1. Cu referire la denumirea proiectului de act normativ, relevăm că aceasta este voluminoasă, nefiind specifică cerințelor tehnicii legislative. Potrivit art.42 alin. (2) din Legea nr.100/2017, denumirea actului normativ trebuie să fie laconică și să exprime cu claritate obiectul reglementării.

Concomitent, menționăm că denumirea proiectului de lege în raport cu preambulul acestuia sunt redată într-o formă ambiguă, invocându-se *„crizele suprapuse din anii 2022-2023 și începutul anului 2024”* și *„prevenirea unei crize economice și sociale profunde”*.

2. Cu referire la conținutul proiectului de lege, invocăm prevederile art.3 alin. (1) din Legea nr.100/2017, potrivit căroră la elaborarea unui act normativ urmează a se ține cont de un șir de principii, printre care se regăsesc *oportunitatea, coerența, consecutivitatea, stabilitatea și predictibilitatea normei juridice*. Prin urmare, norma juridică urmează să fie previzibilă și durabilă în timp, căci, o normă neclară va pune subiecții de drept într-o situație nepredictibilă.

3. În altă ordine de idei, subliniem necesitatea uniformizării terminologiei utilizate în textul proiectului, or, potrivit art.54 alin.(1) din Legea nr.100/2017, la elaborarea actului normativ terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative;

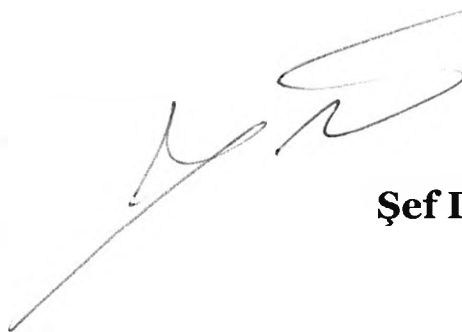
se utilizează noțiuni monosemantice, în conformitate cu terminologia juridică; aceleași noțiuni se exprimă prin aceiași termeni. Reieșind din cele expuse, urmează a fi revizuite noțiunile „*crize suprapuse*”, „*crize economice și sociale profunde*”, „*stringent necesare*”, „*consecințelor crizelor suprapuse*” și „*efectelor crizei*”.

4. La **art.1**, textul „*nr.458 din 29.12.2021*” urmează a se substitui cu textul „*nr.1033 din 21.12.2023*”.

5. Cu referire la **art.2**, atragem atenție asupra faptului că potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 29/2023 pentru aprobarea listei ministerelor, Guvernul este compus din 14 ministere, dar autorii au inclus în lista autorităților publice centrale cărora în perioada martie-decembrie 2024 li se vor suspenda toate achizițiile publice 7 ministere, fără a argumenta alegerea efectuată și fără a prezenta careva criterii în baza cărora a avut loc selectarea autorităților publice.

6. Cu referire la **art.4**, subliniem necesitatea enumerării exhaustive a cheltuielilor care urmează a fi compensate, precum și a procedurii de compensare.

Asupra aspectelor de oportunitate a proiectului de lege urmează să se pronunțe Parlamentul în ședința plenară, iar adoptarea acestuia ține de competența exclusivă a Legislativului.

Ion CREANGĂ,
Șef Direcție generală